

### บทที่ 3

#### ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ความพร้อมของแรงงานนอกระบบในการเข้าสู่ระบบประกันสังคม ศึกษาเฉพาะกรณีเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรบ้านแพ้ว จำกัด เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษา ดังนี้

#### วิธีการศึกษา

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการ หนังสือ รายงานการวิจัย บทความ บันทึกรการประชุม วิทยานิพนธ์ รวมทั้ง Internet
2. การศึกษาวิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกลุ่มประชากรที่ผู้ศึกษาได้กำหนด

#### ประชากรและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรบ้านแพ้ว รวมทั้งสิ้น 3,728 คน ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง R.V.Krejcie และ D.W.Morgan (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2547, น. 130) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 351 คน คิดเป็น 9.42% ของจำนวนประชากรทั้งหมด และได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 351 ชุด คิดเป็นอัตราการกลับคืนของแบบสอบถามเท่ากับร้อยละ 100 (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1  
จำนวนเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร  
บ้านแพ้ว จำกัด

| ประชากรกลุ่มเป้าหมาย | จำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมาย | ขนาดกลุ่มตัวอย่าง |
|----------------------|---------------------------|-------------------|
| ชาวนวน               | 2,875                     | 271               |
| ประมง                | 853                       | 80                |
| รวม                  | 3,728                     | 351               |

การสุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยสหกรณ์การเกษตรบ้านแพ้ว จำกัด จะมีการจัดทำทะเบียนรายชื่อของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกอยู่แล้ว จัดเรียงตามลำดับเลขที่สมาชิก แล้วใช้สูตรการหาช่วงชั้นในการสุ่มตัวอย่าง คือ

$$I = \frac{N}{n} \quad \text{หรือ} \quad \frac{3,728}{351} = 10.6 \text{ หรือ } 11$$

I คือ

N คือ

n คือ

อัตราช่วงชั้นของการสุ่ม

จำนวนประชากรทั้งหมด

ขนาดของตัวอย่าง

เมื่อได้ค่า I แล้ว คือ 11 จึงหาจุดเริ่มต้นของการสุ่มโดยกำหนดเป็นค่า R (Random Start) โดยใช้วิธี Simple Random หากได้หมายเลขใดก็ให้เริ่มสุ่มที่หมายเลขนั้น ๆ ก่อน แล้วข้ามไปเท่ากับจำนวน I ที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจะมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิดและแบบปลายเปิด แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สิทธิสวัสดิการต่าง ๆ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับการประกันสังคมของเกษตรกร ได้แก่ ความหมาย การประกันสังคม หลักการประกันสังคม เงื่อนไขการเกิดสิทธิ และสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ ข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้จะมีทั้งหมด 28 ข้อ ลักษณะของข้อคำถามจะเป็นลักษณะของคำถามแบบปลายปิด

ส่วนที่ 3 ความสามารถของเกษตรกร ได้แก่ จำนวนเงินที่สามารถจ่ายเพื่อก่อให้เกิดสิทธิประโยชน์ที่ต้องการ ระยะเวลาที่สามารถชำระเงินสมทบ และวิธีการชำระเงินสมทบ ข้อคำถามเกี่ยวกับความสามารถมีทั้งหมด 12 ข้อ ลักษณะข้อคำถามจะเป็นลักษณะคำถามแบบปลายปิด แบ่งเป็นคำถามที่ให้เลือกตอบเพียง 2 คำตอบ (Checklists) และคำถามที่ให้เลือกตอบเพียงข้อเดียวจากคำตอบที่ให้เลือกมากกว่า 2 ข้อขึ้นไป (Multiple Choices)

ส่วนที่ 4 การตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมของเกษตรกร ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ การตัดสินใจของเกษตรกรในการเข้าสู่ระบบประกันสังคม เหตุผลของการตัดสินใจ ข้อคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจมีทั้งหมด 13 ข้อ ลักษณะของข้อคำถามจะเป็นลักษณะของคำถามแบบปลายปิด แบ่งเป็น คำถามที่ให้เลือกตอบเพียง 2 คำตอบ (Checklists) และคำถามที่ให้เลือกตอบเพียงข้อเดียวจากคำตอบที่ให้เลือกมากกว่า 2 ข้อขึ้นไป (Multiple Choices)

#### การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบแบบสอบถามเพื่อหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ซึ่งการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยนำแบบสอบถามให้กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเนื้อหาเพื่อความถูกต้อง ครบคลุมและครบถ้วนตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ในการศึกษา พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องให้เหมาะสม สำหรับความน่าเชื่อถือ (Reliability) จะทำการทดสอบโดยการนำแบบสอบถามไปทดลองถาม (Pretest) กับเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรประสาธน์กิจ จำกัด ซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับประชากรตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำผลการทดสอบไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) วัดค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.7168 และทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Data) เช่น ตำราเรียน เอกสารรายงานการประชุม วารสาร วิทยานิพนธ์ รวมถึง Internet ตลอดจนข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaires) กลับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบบสอบถามได้จัดเรียงเป็นชุดคำถามแบ่งเป็น 5 ส่วน พร้อมทั้งให้เจ้าหน้าที่และนักศึกษาฝึกงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านแพ้ว จำกัด เป็นผู้ทำการสำรวจข้อมูล ส่วนแบบสอบถามทั้งหมดได้คืนครบตามจำนวน 351 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาจะนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมดจำนวน 351 ชุด มาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ และความสอดคล้องของข้อมูลในแบบสอบถามทุกข้อคำถามและนำไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for Social Sciences) โดยมีการใช้ค่าสถิติ การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่า Chi-Square โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษานี้แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงจำนวนร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลด้านความรู้ของกลุ่มตัวอย่างในการเข้าสู่ระบบประกันสังคม ประเด็นความหมายและหลักการประกันสังคม เงื่อนไขการเกิดสิทธิ สิทธิประโยชน์ที่ได้รับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคือ ให้ตอบเพียง ใช่, ไม่ใช่ ถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบข้อคำถามถูกก็จะได้คะแนน 1 คะแนน แต่ถ้าตอบข้อคำถามนั้นผิดก็จะได้ 0 คะแนน หลังจากนั้นผู้ศึกษาจะได้ทำการจัดกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามโดยมีคะแนนอยู่ในระดับสูงและต่ำ ส่วนการแบ่งระดับความรู้นั้น ผู้ศึกษาได้จัดแบ่งกลุ่มระดับคะแนนด้านความรู้เกี่ยวกับความหมายและหลักการประกันสังคม มีข้อคำถาม 5 ข้อ

0-2 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับความหมายและหลักการประกันสังคมอยู่ในระดับต่ำ

3-5 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับความหมายและหลักการประกันสังคมอยู่ในระดับสูง

ด้านความรู้เกี่ยวกับเงื่อนไขการเกิดสิทธิ มีข้อคำถาม 16 ข้อ

0-8 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับเงื่อนไขการเกิดสิทธิอยู่ในระดับต่ำ

9-16 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับเงื่อนไขการเกิดสิทธิอยู่ในระดับสูง

ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ มีข้อคำถาม 7 ข้อ

0-3 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับต่ำ

4-7 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับสูง

ด้านภาพรวมความรู้ของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรบ้านแพ้ว

จำกัดมีข้อคำถาม 28 ข้อ

0-14 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการประกันสังคมอยู่ในระดับต่ำ

15-28 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการประกันสังคมอยู่ในระดับสูง

3. ข้อมูลด้านความสามารถของกลุ่มตัวอย่างในการเข้าสู่ระบบประกันสังคม ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงจำนวนร้อยละ (Percentage)

4. ข้อมูลด้านการตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงจำนวนร้อยละ (Percentage)

#### ข้อจำกัดของการศึกษา

1. สำหรับการศึกษาครั้งนี้อยู่ระหว่างการเตรียมการและขออนุมัติหลักการขยายความคุ้มครองประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบต่อคณะรัฐมนตรี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามแบบปิด เขียนคำถามและคำตอบไว้ และให้ผู้ตอบทำการเลือกตอบจากคำตอบที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามเท่านั้น

#### การนำเสนอข้อมูล

ผู้ศึกษาจะนำเสนอผลการศึกษาเป็นการบรรยายเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ประกอบตารางอธิบายพร้อมทั้งข้อมูลทางสถิติหรือค่าทดสอบความสัมพันธ์ต่าง ๆ พร้อมทั้งอภิปรายผล โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และตารางแสดงค่าทางสถิติประกอบการบรรยายผลที่ได้จากการศึกษา